

13.5.2011 UKK instituutti
Tapaturmien järjestelmällinen seuranta –mitä
kunta siitä hyötyy?

Turvallinen kaupunki – Safe Community

Kouvolan kaupunki/ Hyvinvointipalvelut

Kim Strömmer

Safe Community -verkosto

- Maailman Terveysjärjestö WHO perusti verkoston 20.9.1989
- WHO:n tunnustamia turvallisia kuntia 20.12.2010 yhteensä 226
- Toiminnan keskuspaikka Karolinska Institutet Tukholmassa
  - Vuosittainen raportointivelvollisuus turvallisuuden edistämistyöstä
  - Uusintahakemus jokaisen 5-vuotisohjelmakauden jälkeen
- Safe Community- eli Turvallinen kunta –mallissa
  - Kootaan eri alojen turvallisuusasiantuntemus yhteen
  - Kartoitetaan riskipaikkoja ja –ryhmiä
  - Vähennetään tapaturmien määrää suunnitelmallisesti

Verkoston kriteeristö – 'Pääsyvaatimukset'

- Kriteeri 1: Turvallisuustyön poikkihallinnollinen organisointi
- Kriteeri 2: Pitkän aikavälin turvallisuustyön kehittämisen ohjelmat
- Kriteeri 3: Ohjelmat riskiryhmien ja riskiympäristön turvallisuuden kohentamiseen
- Kriteeri 4: Ohjelmat, joilla seurataan tapaturmien esiintymistä ja niiden syitä
- Kriteeri 5: Tapaturmien ennaltaehkäisytoimenpiteiden ja prosessien vaikutusten arviointi
- Kriteeri 6: Osallistuminen kansallisesti ja kansainvälisesti Safe Community -työhön

13.5.2011

Kim Strömmer

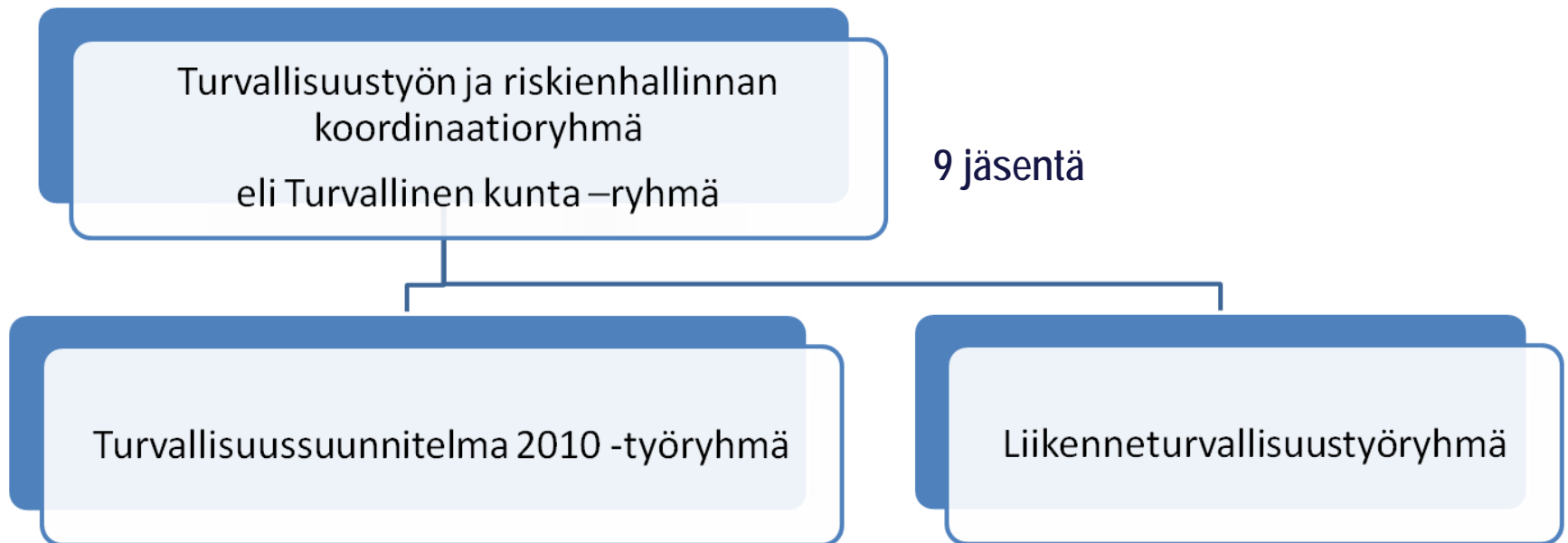
Mitä Turvallinen Kouvola tarkoittaa käytännössä?

- HISTORIAA: Yhteinen liikenneturvallisuustyö aloitettu vuonna 2007 seitsemän kunnan yhteistyönä; Pohjois-Kymenlaakson tapaturmahanke 2002; Safe Community –hakuprosessi käyntiin 2007
- Kouvola Safe Community -verkoston jäseneksi 12.6.2008 (138.)
  - Turvallinen kunta –työ mukaan uuden Kouvolan strategiaan jatkuvana turvallisuustyön kehittämisen toimintamallina 1.1.2009 alkaen
  - Riskienhallintayksikkö koordinoi jäsenyyttä (työryhmät, raportointi jne.)
- Nykyinen ohjelmakausi päättyy vuonna 2012

Mitä Turvallinen Kouvola tarkoittaa käytännössä?

- Tapaturmaosaamista koskevan tutkimustoiminnan *kehittämistä*, tapaturma*tutkimusta* ja tulosten *hyödyntämistä* suunnitelmalliseen ja poikkihallinnolliseen tapaturmien ehkäisyyn ([Start-hanke](#))
- Tapaturmien ennaltaehkäisyä edistävien toimintamallien ja tuotteiden löytämistä ja hyödyntämistä myös liiketoiminnallisesta näkökulmasta
- Vuorovaikutusta ja mediayhteistyötä – kiinnostuksen herättämistä
- **TAVOITTEET:** Kehittää toiminta- ja elinolosuhteita kunnassa niin, että asukkaiden ja kunnan työntekijöiden tapaturmat vähenevät, hyvinvointi lisääntyy ja terveydenhuollon kustannukset alenevat.

Turvallisuustyön organisaatio

Suunnitelma hyväksytty kh12.4.2010 + litti 21.6.2010
9-jäseninen työryhmä jatkaa Turvallisuussuunnittelutyöryhmä -nimellä

13.5.2011

Kim Strömmer

Tapaturmien ja väkivallan ehkäisykeskushanke Start

<http://www.tapaturmahanke.fi/>

- WHO:n määritelmän mukaisten tapaturmien (käsittäen myös pahoinpitelyt ja itsensä vahingoittamiset) jatkuva tilastointi ja seuranta sekä tiedon hyväksikäyttö tapaturmien ehkäisytyössä
  - Kattaa koko väestön, myös erityisryhmät
  - Nuorten riskikäyttäytyminen
- *KELTUT* – jalankulku- ja pyöräilyturvallisuustyöryhmä
- *VAKAAT* – iäkkäiden kaatumistapaturmien ja murtumien ehkäisyn työryhmä
- Kouvolan Kypärä'laki' voimaan 30.4.2010/Lauri Lamminmäki
  - Kypäränkäyttösopimukset kouluille ja työpaikoille (KELTUT)

Paikallinen turvallisuussuunnitelma

Kouvolan kh 12.4.2010; litin kh 21.6.2010

- Kouvolan turvallisuustyön visio:

*Kouvolan turvallisuustyön visiona on **yhdistää kiinteästi toisiinsa kuntalaisten osallistumista aktivoiva Turvallinen kunta – ohjelmatyö viranomaisten ja koko turvallisuustyön sidosryhmäverkoston yhteistoiminnan sujuvuutta painottavaan turvallisuussuunnitteluprosessiin.***

*Vahva turvallisuustyön kivijalka muodostuu pitkäjänteisestä ohjelmatyöstä ja **kaikkien osapuolten sitoutumisesta turvallisuuden edistämiseen.** Tämä työ luo pohjan myös vakaviin häiriötilanteisiin varautumiseen, jonka työvälineenä on **valmiussuunnittelu.***

Turvallisuussuunnitelman painopisteet 2010 - 2012

- **Infran toimivuuden varmistaminen** varautumistoimia päivittämällä yhteistoiminnassa eri viranomaisten, liikelaitosten ja yritysten kesken.
- **Tapaturmien ehkäisy** kotona ja vapaa-aikana yhteistyön kautta, jossa valistus, havainnointi ja puuttuminen kuuluvat laajasti kaikille toimijoille.
- **Syrjäytymisuhan alla elävän henkilön havaitseminen** eri toimijoiden yhteistyöllä on keskeinen haaste.

Suunnitelman mukaisia toimenpiteitä:

- VAK-kuljetustyöryhmän perustamisesta ja kokoonpanosta päätetty liikenneturvallisuuustyöryhmän kokouksessa 8.9.2010
- Turvallisuussuunnittelutyöryhmä valitsee suunnittelukaudella seurattavat mittarit
- **Arjen turvallisuutta, yksilö- ja yhteisvastuuta korostetaan**
- Turvallisuus käsitetään *yhteisenä ja yhteisöllisenä* asiana
- Turvallisuussuunnittelulla on saavutettu alueen turvallisuuden kokonaiskuvan syntyminen
- Verkostoituneesta yhteistyöstä on luotu vakiintunut ja pysyvä yhteistyön toimintamalli

Valtakunnallinen kaupunkien turvallisuusohjelma

- Sisäasiainministeriön 1.12.2009 asettama hanke valtakunnallisesta poikkihallinnollisesta ohjelmasta kaupunkien turvallisuuden edistämiseksi
- Mukana 16 suurinta kaupunkia (Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Turku, Oulu, Jyväskylä, Lahti, Kuopio, Kouvola, Pori, Joensuu, Lappeenranta, Hämeenlinna, Rovaniemi ja Vaasa)
- Kaupunkien ja kaupunkilaisten tavoitteena ja menestystekijänä hyvä turvallisuus
  - 44 % Suomen väestöstä asuu kuudessatoista suurimmassa kaupungissa

Valtakunnallinen kaupunkien turvallisuusohjelma

- Turvallisuuden tunteen merkityksellisyys
- Alkoholihaittojen torjunta (Start)
- Lasten ja nuorten ongelmia edistävä työ
- Tapaturmien ja väkivallan ehkäisytyö

- Ennaltaehkäisevällä ja tavoitteellisella turvallisuustyöllä voimme säästää vuosittain satoja miljoonia euroja yhteiskuntamme varoja

Pyöräilytapaturman kustannukset^{1,2}

- Pyöräilytapaturman kustannukset 3 124 euroa/tapaturma
  - 55% vamman hoitokustannuksia
  - 41% työkyvyttömyyskustannuksia
  - 4% kuljetuskustannuksia
- 81% vamman hoitokustannuksista lankeaa kunnalle

¹ Airaksinen, Lüthje, Nurmi-Lüthje. *Ann Adv Auto Med* 2010;54:267-274

² Airaksinen N. *POMO. Polkupyöräilijöiden, mopoilijoiden ja moottoripyöräilijöiden liikennetapaturmat. Erikoissairaanhoidon johtaneet tapaturmat Pohjois-Kymenlaaksossa LINTU julkaisuja 4/2008* (<http://www.lintu.info/POMO.pdf>)

Kustannukset on deflatoitu vuoden 2009 tasolle, Ilona Nurmi-Lüthje

Turvallisuus kilpailukyky- ja vetovoimatekijänä

- Hyvä sisäisen turvallisuuden taso on lähes ainoita kansainvälisiä kilpailutekijöitä, joihin voimme omilla toimillamme vaikuttaa
- Yritykset arvioivat turvallisuutta sijoituspaikkapäätösten yhteydessä
- Turvallisuus on merkittävä kunnan vetovoimatekijä
- Ihmisten asenteet ja odotukset (Turvallisuuden tunne) asuinpaikkakuntaa valittaessa
- Monikulttuurisuus- ja hyvinvointinäkökulmat

Suunnitelmallista, ennaltaehkäisevää, pitkän aikavälin turvallisuuustyötä

– myös valtakunnallisen turvallisuuden edistämiseksi:

TAVOITTEENA:

Kiitos!

Safe Community KOUVOLA
TURVALLINEN KUNTA

13.5.2011

Kim Strömmer